

“İtirazın Konusu Türk Medeni Kanunu’na göre altsoyu bulunduğu halde başka birini evlatlık edinmek isteyen kişinin evlat edinebilmesinde, Türk Medeni Kanunu’nun 313/1. fıkrasına göre evlat edinenin altsoyunun açık muvafakatının bulunması koşulunun aranmasının 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının temel niteliklerine ilişkin 2. maddesine ve yine mülkiyet ve miras haklarını düzenleyen 35. maddesi hükmüne aykırılığı iddiası ile iptal istemidir.

Davacılar vekili 07/12/2015 havale tarihli dilekçesi ile özetle; Konya ili Karapınar ilçesi Hacıisa Mah. nüfusuna kayıtlı olan davacıların 2002 yılında evlendiklerini, müvekkili ... ilk evliliğinden çocuklarının olduğunu, ... ise çocuğunun olmadığını, 1992 yılında meydana gelen kazada davacı ... iki oğlunu kaybettiğini, kaza sonucu yetim kalan torunu davalı yanına alarak öz evladı gibi bakarak yetiştirip gözettiğini, 2002 yılında davacı ... ile evlendiğini, bu tarihten bu yana karı koca aynı çatı altında ... ile birlikte yaşadıklarını, müvekkillerinin maddi durumlarının iyi olduğunu, müvekkili ... çocuğu olmadığından ... kendi çocuğu gibi severek sahip çıktığını, onunla ilgilendiğini, Karapınar Asliye Hukuk Mahkemesinde (Aile Mahkemesi sıfatı ile) evlat edinme davası açtığı davanın 4721 sayılı Yasanın 306. maddesine göre eşler ancak birlikte” evlat edinebilirler hükmü nedeniyle 03/02/2015 tarih 2014/254-2015/22 E-K. Sayılı ilamı ile reddine karar verildiğini, kararın kesinleştiğini, müvekkili ... bütün sevgisini, verdiği aralarında ana evlat ilişkisi kurduğu ... evlat edinmesinin mümkün olmadığını, bunun üzerine müvekkillerinin TMK 306. maddesi uyarınca öz evlatları gibi bakıp gözettileri ... birlikte evlat edinmek amacı ile Asliye Hukuk Mahkemesinin 2015/180 E. Sayılı işbu davayı açtıklarını, müvekkillerinin davalıyı evlat edinmelerine hiç bir engel bulunmadığı ve davalının da menfaatine olduğu halde 4721 sayılı TMK’nın erginlerin ve kısıtlıların evlat edinilmesi başlığını taşıyan 313/1. maddesindeki evlat edinenin altsoyunun açık muvafakatiyle ergin ve kısıtlıların evlat edinilebileceğine dair hükmü uyarınca davalı ile eşi ve alt soyunda bulunan kişiler çağrılarak muvafakatlarının sorulduğunu, davalı ve eşi ile müvekkilinin oğlu dışında kalan altsoydaki kişilerin buna açıkça muvafakat etmelerine rağmen kanunun anılan hükmü karşısında mahkemece bu davanın kabul edilmesine imkan olmadığını, ancak 4721 sayılı Yasanın 313/1. fıkrasındaki evlat edinenin altsoyunun açık muvafakati ile ergin ve kısıtlının evlat edinilebileceğine ilişkin hükmün Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 2 ve 35. maddelerine aykırı olduğunu, 1926 tarihli ve yürürlükten kaldırılan 743 sayılı MK’nın 253 ve devamı maddelerinde altsoyu bulunmayan kişilere ve kanunda yazılı iken 4721 sayılı Yasada yapılan düzenleme ile evlat edinen ile evlatlık arasındaki 18 yaş koşulu bulunmak kaydıyla yaş sınırının 30’a indirildiğini, altsoyu bulunan kişilere de evlat edinme imkanı sağlandığını, yasanın 305. maddesinde, (bir küçüğün evlat edinilmesi, evlat edinen tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması koşuluna bağlıdır. Evlat edinmenin her halde küçüğün yararına bulunması ve evlat edinenin diğer çocuklarının yararlarının hakkaniyete aykırı bir biçimde zedelenmemesi de gerekir.), maddenin 2. fıkrasındaki hüküm 313. maddenin son fıkrasında ise kıyasen uygulanacak hükümler arasında sayıldığını, 306. madde hükmüne göre en az beş yıl evli olmaları ve 30 yaşını doldurmaları kaydı ile eşlerin birlikte evlat edinmelerine imkan sağlandığını, eşlerden biri diğerinin çocuğunu evlat edinecek ise evlilik süresinin iki yıl olarak kabul edildiğini, erginlerin ve kısıtlıların evlat edinebilmeleri için evli iseler medeni kanunun 506. maddesine göre birlikte evlat edinmeleri ve ayrıca 313/1. fıkrasına göre evlat edinenin altsoyunun açık muvafakatının bulunması koşulu arandığını; Anayasanın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal hukuk devleti olması nedeniyle toplumun korunması ve özellikle kimsesiz veya bakıma muhtaç olan çocukların korunması bakımından 4721 sayılı TMK.’da önceki MK’dan farklı olarak aile ortamından uzaklaşmış yada ailesi tarafından bakılamaz durumundaki çocukların evlat edinilebilmesi bakımından evlat edinme yaşının otuza düşürülmüş olduğunu, ayrıca evlat edineceklerin alt soylarının bulunmaması durumundaki koşulun kaldırılmış olduğunu ve çocukları olan kişilere dahi evlat

edinebilme imkanının sağlanmış olduğunu, karı kocanın birlikte evlat edinmeleri koşulunun çocuklara gerçek aile ortamını temin etmeye yönelik olduğunu, bununla birlikte TMK.'nm 313/1. fıkrasında çocuğu olan kişinin evlat edinmesinin alt soyunun açık muvafakatine bağlı kılınmasının Anayasa'nın 35. maddesine göre ileride mirasçı olacak kişilerin miras haklarını korumaya yönelik bir düzenleme olduğu, ancak henüz sağ olan kişinin gelecekteki mirasçıların miras haklarını koruma amacıyla malikin sağlığında mülkiyet hakkını kullanmasına yasal engel getirmiş olduğunu, oysa mülkiyet hakkını ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilceğini, somut olayda davacı Mehmet'in altsoyu mevcut olup karısının çocuğunun olmadığını, evli olduğu için ancak eşiyile birlikte evlat edinme imkanına sahip olduğunu, karısının tek başına açtığı davanın reddedilmesi nedeniyle eşinin çocuksuz olup evlat hasretini ölmeden önce giderebilmesini sağlamak için bu defa eşlerin birlikte dava açmış olduklarını, davacı ...'un maliki bulunduğu taşınır ve taşınmaz mallarını sağlığında dilediği gibi tasarruf etmesine bir engel bulunmadığını TMK.'nm 506/1. maddesine göre yasal miras payının yarısını saklı payını oluşturmakta olduğunu, sağlığında mallarının tamamını dilediği gibi satıp harcayabileceği gibi dilerse mallarını 1/2 payını saklı pay kuralları ve tasarruf nisabını gözeterek alt soydan herhangi birinin geleceğindeki /miras payını yarıya indirme imkanının mevcut olduğunu, her türlü mal ve miras kaygısından uzak biçimde çocuksuz eşinin yüce arzusunu yerine getirmek ama eden davacı ... yetim kalan ve 1992 yılından beri kendisini 2002 yılından beri eşi ile birlikte aynı çatı altında öz evlatları gibi bakım yetiştirdikleri torununu evlat edinmelerine altsoydan sadece bir evladının muvafakat vermekten kaçınması sebebiyle evlat edinme imkanının ortadan kaldırılmasını sosyal devlet ilkesine, bu ilkeye bağlı devletin sosyal güvenlik politikalarına ve Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen emredici hükme açıkça aykırı olduğunu, müvekkilinin sağlığında altsoydaki kişilerin miras kaygısına girmelerini hukuka ve ahlaka aykırı olduğunu, TMK.'nın 313/1. fıkrasındaki evlat edinenin altsoyunun açık muvafakati ile evlat edinebileceği hükmünün açıkça Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın temel niteliklerine ilişkin 2. maddesine ve yine mülkiyet ve miras haklarını düzenleyen 35.maddesi hükmüne aykırı olduğunu, anılan kanun hükmünün bu nedenlerle defî yoluyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulmasını talep ettiğini belirtmiştir.

Anayasamızın 2. maddesi şu şekildedir; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." Anayasamızın 35. maddesi de şu şekildedir; "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

Tüm bu veriler bağlamında mahkememizce de yapılan incelemede; davacılaran ... altsoyu mevcut olup, diğer davacının altsoyunun bulunmadığı, evli oldukları için birlikte evlat edinme imkanına sahip oldukları, davacılaran ... maliki bulunduğu taşınır ve taşınmaz mallarını sağlığında dilediği gibi tasarruf imkanına sahip bulunduğu ve yine dilerse mallarının 1/2 payını saklı payı kuralları ve tasarruf nisabını gözeterek altsoydan herhangi birinin gelecekteki miras payını azaltma imkanını mevcut olduğu, ilgili yasal düzenleme uyarınca aynı çatı altında öz evlatları gibi bakıp yetiştirdikleri torunlarını evlat edinmelerine altsoydan bir evladının muvafakat vermemesi sebebiyle evlat edinme imkanının ortadan kalkmasının bu bağlamda Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen sosyal devlet ilkesine ve Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceğine dair hükmüne aykırı bulunduğu iddiasının, yukarıda yer verilen ayrıntılı talep yazısı da dikkate alınmakla ciddi görülmesi ile ilgili mevzuat bağlamında mezkur başvurunun yapılmasına karar verilerek aşağıdaki şekilde talepte bulunulması yoluna gidilmiştir.

Esas Sayısı : 2016/46
Karar Sayısı : 2016/178

SONUÇ VE İSTEM:

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Dava dilekçesi, davacılar vekilinin 07/12/2015 havale tarihli dilekçesi ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; altsoyu bulunup başka birini evlat edinmek isteyen bir kişinin başka birini evlat edinebilmesi için, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 313/1. fıkrasına göre "evlat edinenin altsoyunun açık muvafakatinin bulunması" koşulu aranmasının 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesine ve yine mülkiyet ve miras haklarını düzenleyen 35. maddesi hükmüne aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesi arz olunur."